

אתרים ברשת

ראשי > דעות > עמנואל נבון

ynet

opinions דעות

יומני סבר - בלוג • פרשת השבוע • קריקטורה יומית • כל הדעות

עמנואל נבון

גרמניה בשלה לתאצ'ר?

יש גבול עד כמה יכול מנהיג סוציאל-דמוקרטי לפרק את מדינת הרווחה, לכן שרדר לא ממריא. אבל הקאנצלרית הראשונה תיאליץ כנראה לצרף את מפלגתו לקואליציה. והרפורמה הכלכלית ההכרחית, שתוציא את גרמניה מהבוץ? זו תחכה אולי לקריסה אמיתית, דוגמת בריטניה ערב התאצ'ריזם

המירוץ הצמוד בין שני המועמדים לראשות הממשלה בגרמניה מצביע על הדילמה שקורעת את הגרמנים: מצד אחד, הם מבינים שהמודל הכלכלי שלהם לא מתפקד. אך מצד שני, הם אינם מוכנים לשלם את מחיר הרפורמות המתבקשות.

לאחר התבוסה וההרס של מלחמת העולם השנייה, גרמניה התחילה מאפס - ואכן, שנת 1945 מכונה בגרמניה Stunde Null, שעה אפס. במהרה הפכה גרמניה המערבית לנס כלכלי וחברתי: צמיחה גבוהה, אבטלה ואינפלציה נמוכות ומודל ייחודי של שיתוף פעולה בין מעסיקים לאיגודי העובדים. הגרמנים התגאו בצדק בכלכלה שלהם ובסמל שלה - הדויטשה מארק, המטבע הגרמני.

מבט מהשטח

כן לשרדר, לא למפלגתו / אורן רייס, ברלין

4 ימים לפני הבחירות בגרמניה, השאלה הגדולה היא איזו קואליציה תצליח אנגלה מרקל להרכיב. "הפרדוקס הוא שהציבור רוצה את שרדר, אבל לא את המפלגה שלו"

[לטור המלא](#)

המסים המערב-גרמני נדרש להשקיע מיליארדים בשיקום מזרח-גרמניה, וב"תמורה" קיבל שיעור אבטלה של יותר מ-10% (תופעה חסרת תקדים במדינה). בנוסף, מערב-גרמניה נדרשה על-ידי צרפת לשלם מחיר מדיני עבור הפיכתה של גרמניה למעצמה בת 80 מיליון תושבים: ויתור על הדויטשה מארק ואימוץ מטבע אירופי אחיד - היורו. כדי למזג את הטראומה, דרשו הגרמנים תנאים דרקוניים להקמת גוש היורו, כגון הגבלת הגירעון התקציבי

אלא ששתי תופעות עירערו את הצלחת המודל הגרמני בתחילת שנות התשעים: האיחוד של שתי הגרמניות והגלובליזציה. גרמניה המערבית "בלעה" כלכלה קומוניסטית, ולא ציפתה לכאבים כה ממושכים. משלם

"מדינה שבה העסקת עובדים היא בלתי כדאית בגלל חוקים סוציאליים מוגזמים, שמברחה משקיעים עם מסים אבסורדיים, שהביטוח הלאומי אצלה לא מגן על החלשים אלא מתגמל עצלנים ומנצלים, ותופעת הזדקנות האוכלוסייה בה לא מאפשרת את מימון מערכת הביטוח הלאומי הנדיבה של פעם - לא מסוגלת, בכלכלה קפיטליסטית גלובלית ופתוחה, להתחרות עם אלו שעברו תהליך ליברליזציה, כמו סין ובריטניה

- דעות
- לכלה
- דעות
- פורט
- דעות
- דעות+
- חשבים
- ב
- דעות
- כל
- דעות
- יקלופדיה
- הילות
- ינדקס
- ח
- ניות

בשנות השמונים או אירלנד וספרד בתשעים"

בכל מדינה ללא יותר מ-3% מן התל"ג. היום, הם מקללים את עצמם על התנאי הזה, אשר מונע מהם להגדיל את הגירעון בעת מיתון.

אבל המחיר הפיננסי הכפול שגרמניה שילמה על איחודה (ירושת הכללה המזרח-גרמנית ואימוץ הירו) לא מסביר את כל צרותיה הכלכליות. סיבה נוספת לקץ הנס הגרמני היא כאמור הגלובליזציה הנוכחית של הכלכלה הבינלאומית, אשר פוגעת בעצם תפקודן של מדינות מרקנטליסטיות, שטרם פירקו את עולן הסוציאליסטי. מדינה שבה העסקת עובדים היא בלתי כדאית בגלל חוקים סוציאליים מוגזמים, שמבריחה משקיעים עם מסים אבסורדיים, שהביטוח הלאומי אצלה לא מגן על החלשים אלא מתגמל עצלנים ומנצלים, ושבה תופעת הזדקנות האוכלוסייה לא מאפשרת את מימון מערכת הביטוח הלאומי הנדיבה של פעם - איננה מסוגלת, בכלכלה קפיטליסטית גלובלית ופתוחה, להתחרות עם אלו שעברו תהליך ליברליזציה, כמו סין ובריטניה בשנות השמונים או אירלנד וספרד בשנות התשעים. מדינה שכזו סובלת מאבטלה גבוהה ומבנית, מצמיחה נמוכה, מגירעונות תקציביים מצטברים וממערכת בריאות וביטוח לאומי על סף קריסה.

עוד לא בשפל

זה המצב של גרמניה כיום (וגם של מדינות מתועשות אחרות, כמו צרפת ויפן). הגרמנים מבינים זאת, אך לא מוכנים לשלם את מחיר הליברליזציה. הם טרם הגיעו לשפל שידעה בריטניה בשנות השבעים, אותה בריטניה שנאלצה לפנות לקרן המטבע הבינלאומית ב-1976 כמו מדינת עולם שלישי, ושבה שר בממשלה הסביר לצופי הטלוויזיה איך להתגלח בחושך, שכן הפסקות החשמל הפכו שגרתיות בגלל השביתות האין-סופיות. הבריטים בחרו במרגרט ת'אצ'ר רק אחרי שהגיעו מים עד נפש. ספק עם הגרמנים כבר הגיעו לנקודה זו. הבריטים גם ליברלים בנפשם, בעוד שהגרמנים והצרפתים מוחים על "הקפיטליזם האנגלו-סאקסי" ומתגאים ב"מודל החברתי" שלהם.

מודעה

מכאן הפרדוקס של קאנצלר סוציאל דמוקרטי (גרהרד שרדר), שהתחיל לפרק בעדינות את הסוציאליזם הגרמני (בדומה לשמעון פרס אצלנו באמצע שנות השמונים). הרפורמות החלקיות שלו גרמו להתנגדות עזה ולמורת רוח של השמאל. טוני בלייר אימץ את הת'אצ'ריזם אחרי שהעבודה כבר נעשתה על-ידי "הגברת הזאת".

החיים של שרדר קשים יותר: יש גבול עד כמה קאנצלר סוציאל-דמוקרטי יכול לפרק את מדינת הרווחה. ומכאן גם נפילתו. יריבו הוותיק, אוסקר לפונטן, פרש מן המפלגה הסוציאל-דמוקרטית והקים, יחד עם הקומוניסטים, מפלגת שמאל חדשה, אשר מוכרת לבוחר תיאוריות קונספירציה בדבר שיתוף הפעולה בין שרדר ל"קפיטליזם הבינלאומי" (היות ולפונטן חי כמו בורגני טוב, תומכיו נאלצו להסביר לבוחר כי "לא צריך להיות עני כדי להילחם בעוני").

אז מצד אחד, השמאל כועס על שרדר, ומן הצד השני, הגרמנים עוד לא מוכנים לת'אצ'ר. לכן, שרדר ירד בסקרים, אך מועמדת המפלגה השמרנית, אנגלה מרקל, לא צפויה לניצחון של ממש. מרקל מתקשה לשכנע את הבוחר הגרמני לא רק מכיוון שהיא דוקטור לפיזיקה ממזרח-גרמניה, ללא ניסיון ממלכתי, פרוטסטנטית במפלגה של גברים קתולים, ובעלת תספורת ולבוש שלא בדיוק "עוברים מסך" (היא אמנם שינתה את המראה שלה לאחרונה). פשוט, אין מספיק גרמנים שמוכנים לקבל את השינויים הנדרשים שהיא מציעה, מה עוד שמועמדה לתפקיד שר האוצר, פול קירשהוף, מבטיח רפורמות רדיקליות: הוא הצהיר כי בכוונתו להוריד את מס הכנסה למס אחיד ולא דיפרנציאלי של 25%, וכן לבטל את רשימת 418 הטבות המס הקיימות.

הוא גם הציע להפריט את קרנות הפנסיה. אלו רפורמות הכרחיות כדי להחזיר את גרמניה למסלול של צמיחה ותעסוקה מלאה, אך הן נחשבות אקסצנטריות, ומרתיעות את הבוחר הממוצע.

משום כך, אנגלה מרקל תזכה כנראה לרוב קטן יחסית, מה שיאלץ אותה להקים קואליציה רחבה יחד עם המפלגה הסוציאל-דמוקרטית. היא מתנגדת לכך כעת, אך ספק אם תהיה לה ברירה. בתסריט שכזה, גרמניה תצרך להסתפק בינתיים ברפורמות קוסמטיות, עד שמצבה הכלכלי ימשיך להידרדר, ועד אשר, אולי, הגרמנים יחליטו סוף-סוף לתת למרקל את הצ'אנס שהבריטים נתנו לת'צר בזמנה.

ד"ר עמנואל נבון, עמית מחקר בכיר במכון למדיניות ואסטרטגיה במרכז הבינתחומי בהרצליה, מרצה אורח בחוג למדע המדינה של אוניברסיטת תל-אביב ושותף בחברת ייעוץ והשקעות

(23:13 , 15.09.05)

[תגובה לכתבה](#) [הדפסת כתבה](#) [שלחו כתבה](#)

שגעון ההרס

נאום הפרידה מהליכוד

עוד בערוץ

[לקריאת כל התגובות ברצף](#). **לכתבה זו התפרסמו 6 תגובות.**

תגובות

1. תודה לכם על פרופגנדה מבית מדרשו של נתניהו ורייכמן גל (16.09.05)
2. ובישראל, נתניהו ימשיך להוביל את המהפכה הכללית מראשות הממשלה גיל, רעננה (16.09.05)
3. ומתי ישראל תיתן צאנס לביבי או שצריך עוד להיות כאן רע יותר יעל, מרכז (16.09.05)
4. כל הכבוד. דרשה אמיתית ונלהבת מפי כומר אדוק של עיקרי האמונה אסף, ר"ג (16.09.05)
5. סוציאל דמוקרטים - "צדיקים" שמובילים לאבדון אזרח (16.09.05)
6. כן, מגי ת'אצ'ר!! דניאל עודד קדם, ירושלים המערבית (16.09.05)

אודות האתר | כתבו אלינו | עזרה | מדיניות פרטיות | תנאי שימוש | אתרי הקבוצה
ynetnews.com | [פרסמו אצלנו](#)

Site developed by [realcommerce](#)

Traffic management by [radware](#)

© כל הזכויות שמורות לידיעות אינטרנט